Referat

Danske Regioner

Referat for møde i Udvalget for Miljø, Mobilitet og Ungdomsuddannelser (MMU) den 06-11-2026 -*Punkt 1-4 blev afviklet som et fælles møde med Europapolitisk Panel (EUP)*

12-11-2026
MOD-2026-00174
Lone Vingtoft

Deltagere fra MMU:	Majbritt Birkholm Martin Schmidt Konradsen Anne Fabricius Benny Damgaard Bent Graversen Bruno Jerup Laila Kildesgaard Line Ervolder Lone Kjær Hein Nana Harring Sadek Al-Amood (punkt 1-4)
Afbud:	Anja Rosengreen Iben Krog
Deltagere fra EUP:	Pernelle Jensen (formand) Sofie Holm Kirsten Morild Andersen Irfan Gilani Purnima Erichsen
Gæster:	Malte Larsen og Jakob Willum Slot, Europaudvalget
Deltagere fra Sekretariatet:	Tommy Kjelsgaard, Malene Bugge Højlund, Lone Vingtoft, Nanna Skau Fischer, Asger Andreasen, Pia Rønnow Jensen, Christina Carlsen, Kenneth Sørensen, Bente Villumsen, Michael Koch Larsen og Lotte Holten

Indholdsfortegnelse

1 (Offentlig) EUP-MMU FÆLLES Velkomst, præsentationsrunde mv.....4

2 (Offentlig) EUP-MUU FÆLLES Forslag til ny europæisk udbudsforordning .7

3 (Offentlig) EUP-MMU FÆLLES EU-retsakt om cirkulær økonomi.....13

4 (Offentlig) EUP-MMU FÆLLES Opfølgning på dialogen og det fremadrettede arbejde med aktuelle EU-sager.....18

5 (Offentlig) Formandens meddelelser 21

6 (Offentlig) Regionernes indsats mod PFAS-forurening 23

7 (Offentlig) Forslag til ny institutionslov samt ændring af gymnasielov 26

8 (Offentlig) Gensidig orientering.....32

9 (Offentlig) Eventuelt og næste møde.....35

1 (Offentlig) EUP-MMU FÆLLES Velkomst, præsentationsrunde mv

Lone Vingtoft

EMN-2026-00362

Resumé

Danske Regioners Europapolitiske Panel og Udvalget for Miljø, Mobilitet og Ungdomsuddannelser mødes for at drøfte EU-sager af fælles interesse. Der vil være fokus på cirkulær økonomi og offentlige indkøb. Mødet indledes med en kort præsentationsrunde og omfatter desuden et oplæg og en dialog med formanden for Folketingets Europaudvalg om, hvordan man opnår indflydelse på EU-dagsordenen, og om samarbejdet mellem staten, regionerne og EU.

Indstilling

Det indstilles,
at medlemmerne af udvalget/panelet kort præsenterer sig,
at udvalget/panelet drøfter, hvilke spørgsmål og synspunkter der med fordel kan rejses i den efterfølgende dialog med formanden for Folketingets Europaudvalg, og
at udvalget/panelet indgår i dialog med formanden for Folketingets Europaudvalg.

Sagsfremstilling

Det er aftalt, at Danske Regioners Europapolitiske Panel (EUP) og Udvalget for Miljø, Mobilitet og Ungdomsuddannelser (MMU) mødes for at drøfte EU-sager af fælles interesse, herunder retsakten om cirkulær økonomi og retsakten om offentlige indkøb.

Ved mødets start vil der være en kort præsentationsrunde af deltagerne, der består af:

Europapolitisk Panel:
Formand Pernelle Jensen, V
Sofie Holm, RV
Kirsten Morild Andersen, S
Irfan Gilani, RV
Purnima Erichsen, KF

Torben Ringe Christensen, S

Udvalget for Miljø, Mobilitet og Ungdomsuddannelser:

Formand Majbritt Birkholm, DF
Næstformand Martin Schmidt Konradsen, EL
Anja Rosengreen, SF
Anne Fabricius, S
Benny Damgaard, DD
Bent Graversen, V
Bruno Jerup, EL
Iben Krog, V
Laila Kildesgaard, S
Line Ervolder, KF
Lone Kjær Hein, RV
Nana Harring, DF
Sadek Al-Amood, SF

Det er besluttet, at henholdsvis retsakten om cirkulær økonomi og retsakten om offentlige indkøb skal være i fokus på mødet. Formålet er at drøfte, hvordan regionerne kan få indflydelse på disse områder. Det forudsætter bl.a. et godt samarbejde med staten om, hvordan vi fra dansk side kan omsætte europæiske ambitioner til konkrete løsninger, så de bliver til gavn for borgerne. Derfor er formanden for Folketingets Europaudvalg, Malte Larsen, inviteret til at deltage i en del af mødet. Han blev ved folketingsvalget i marts 2026 valgt for Dansk Folkeparti i Sjællands Storkreds. Han er partiets EU-ordfører, klimaordfører, energiordfører og konventionsordfører.

Malte Larsen vil holde et oplæg om Europaudvalgets arbejde og de ambitioner, han har som formand for udvalget. Europaudvalgets vigtigste opgave er at føre parlamentarisk kontrol med den danske regerings EU-politik. Europaudvalget giver ministrene mandat til at forhandle i Ministerrådet i EU. Europaudvalget indgår desuden i dialog med EU-kommissærer, europaparlamentarikere og de danske regionale og kommunale medlemmer af Det Europæiske Regionsudvalg.

Udvalgets/panelets dialog med Malte Larsen kan med fordel handle om kommende EU-lovgivningstiltag i relation til cirkulær økonomi og indkøb,

såsom barrierer for genanvendelse og anvendelse af sekundære materialer samt forenkling og digitalisering af udbudsreglerne.

Også andre områder, som regionerne har fokus på, kan inddrages. Det kan fx drøftes, hvordan samarbejdet mellem staten, regionerne og EU kan styrkes på områder som grøn omstilling, sundhedsinnovation, beredskab og regionsudvikling.

Økonomi
Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger
Ingen bemærkninger

Kommunikation
Ingen bemærkninger

Beslutninger:
Formændene for hhv. panelet og udvalget bød velkommen til mødet, hvorefter mødedeltagerne kort præsenterede sig. Deltagerne drøftede herefter, hvilke spørgsmål og synspunkter der med fordel kunne rejses i den efterfølgende dialog med formanden for Folketingets Europaudvalg, jf. punkt 2 og 3 på dagsordenen.

Bilag

2 (Offentlig) EUP-MUU FÆLLES Forslag til ny europæisk udbudsforordning

Kenneth Hirsch Sørensen

EMN-2026-00726

Resumé

EU-Kommissionen har udarbejdet et forslag til en udbudsforordning, der skal erstatte det nuværende direktiv og den danske lov om udbud. Forslaget er en del af roadmappet for ”One Europe, One Market”, og skal understøtte Europas sikkerhed og uafhængighed. Forslaget har ligeledes som mål at reducere administrative byrder i medlemslandene.

Udbudsreglerne har stor betydning for regionerne, som laver mange udbud. Det er derfor vigtigt, at reglerne er fleksible. Der er positive elementer i forslaget, såsom at ordregiver får mulighed for at gennemføre forhandlinger med tilbudsgivere i alle udbud, og at der fremover ikke vil være udbudspligt for indkøb af sundhedsmæssige og sociale ydelser. Der er dog ikke udsigt til administrative lempelser og mere fleksibilitet i udbudsreguleringen med det fremlagte forslag.

Indstilling

Det indstilles,

at udvalget/panelet drøfter forslaget og giver input til Danske Regioners videre interessevaretagelse.

Sagsfremstilling

EU-Kommissionens forslag til ny en udbudsforordning vil gælde direkte for alle medlemsstater, mens reguleringen af indkøb under tærskelværdierne fortsat vil være et nationalt anliggende. Forordningen forventes at træde i kraft i 2030 og kan løbende ledsages af delegerede retsakter.

Med forslaget er der fastsat fire overordnede strategiske politiske mål, som de offentlige udbud skal understøtte, herunder:

1) Booste unionens konkurrenceevne og styrke Europas produktionskapacitet samt øge efterspørgslen efter europæisk producerede rene teknologier og produkter.
2) Fremme unionens mål for bæredygtighed og klima.
3) Fremme unionens mål for social retfærdighed og fair arbejdsvilkår (CSR).
4) Understøtte unionens sikkerhed, resiliens og strategiske uafhængighed.

Det understreges, at der er to overordnede formål med den nye regulering:

1. Reglerne skal være mere simple og mere fleksible ift. den nuværende regulering.
2. Der skal være bedre mulighed for at varetage strategiske hensyn i udbud og indkøb.

I det følgende gennemgås fem nedslag i forslaget, der omhandler de prioriteringer, som Danske Regioner tidligere har arbejdet med. Det drejer sig om 1) fleksibilitet, 2) øgede administrative omkostninger, 3) forsyningssikkerhed og beredskab, 4) grønne indkøb og 5) digitale redskaber.

Fleksibilitet
Der er ikke ændret på tærskelværdierne, så langt de fleste regionale udbud omfattes af forordningen. Da tærskelværdierne ikke er blevet løn- og prisreguleret, er resultatet, at stadig flere udbud er blevet omfattet af procedurekravene.

Derudover bortfalder den eksisterende mulighed for prækvalificering. Det kan få væsentlige konsekvenser for regionerne, da flere tilbudsgivere kan deltage i det enkelte udbud. Det kan øge ressourceforbruget hos både ordre- og tilbudsgivere, og særligt udfordre mindre virksomheder, som skal bruge ressourcer på at afgive tilbud med lavere sandsynlighed for at vinde.

Forslaget giver ikke større muligheder for at ændre udbudsmaterialet undervejs i udbudsprocessen. Der er åbnes primært for, at mindre fejl i tilbudsgivers materiale kan rettes. Både danske ordre- og tilbudsgivere har ønsket bedre muligheder for at tilrette udbudsmaterialet under

udbudsprocessen. Dette særligt med henblik på at undgå unødige klagesager og annullationer.

Forslaget reducerer desuden rammeaftaleperioden fra 4 til 3 år. Det vil medføre flere udbud og dermed øge ressourceforbrug og omkostninger for både ordre- og tilbudsgivere.

Ordregivere skal fremover, som hovedregel, evaluere tilbud på baggrund af bedste forhold mellem kvalitet og pris. Kvalitetskriterierne skal altid udgøre mindst 30 pct. og mindst 50 pct. ved arbejdskraftintensive udbud. Det begrænser ordregivers nuværende mulighed for at køre priskonkurrence i markeder, hvor dette redskab er mest relevant.

Til gengæld får ordregivere mulighed for at gennemføre forhandlinger med tilbudsgivere i alle udbud. Dette er en forbedring, da det øger ordregivers værktøjskasse.

Der vil fremover ikke være udbudspligt for indkøb af sundhedsmæssige og sociale ydelser mv. (såkaldte light-ydelser). Det giver flere frihedsgrader for ordregiverne, der kan benytte direkte tildeling eller invitere et begrænset antal tilbudsgivere til at afgive tilbud. Der er også mulighed for at forhandle direkte med en eller flere tilbudsgivere.

Øgede administrative omkostninger
Med forslaget følger en række nye rapporteringskrav til de offentlige ordregivere og en stærkere undersøgelsespligt i forbindelse med hensyn til europæisk præference i udbud. Det vil medføre administrative omkostninger for regionerne, men omfanget er endnu ukendt.

Grønne indkøb
Med forslaget fastholdes reglen om, at grønne krav skal være knyttet til kontraktens genstand. Her har regionerne arbejdet for større fleksibilitet med udgangspunkt i den grønne dagsorden. Det kunne fx ske ved at inddrage virksomhedernes klima- og bæredygtighedsarbejde som en del af kriterierne i udbuddet.

Generelt er der dog fortsat gode muligheder for at stille grønne krav og vægte grønne krav i forbindelse med tilbudsevaluering.

Ordregivere er forpligtet til at stille krav om energieffektivitet, med mindre det ikke er teknisk muligt. Ligeledes skal ordregiver for alle produkter, der er omfattet af kommissionens liste, stille grønne krav.

Samlet medfører ovenstående, at der bliver flere områder, hvor det bliver obligatorisk for ordregivere at stille grønne krav. Det obligatoriske arbejde med grønne krav vil medføre øget administrativt arbejde.

Forsyningssikkerhed og beredskab
Det fremgår af forslaget, at offentlige indkøb inden for bl.a. sundhedssektoren kan skabe eller forstærke strategiske sårbarheder, når forsyningskæder er koncentrerede, uigennemsigtige eller i uforholdsmæssig grad afhænger af et begrænset antal leverandører i tredjelande. Derfor bør regionerne indarbejde krav og foranstaltninger vedrørende forsyningssikkerhed og robusthed i deres kontrakter.

Ordregivere skal på alle stadier af udbudsprocessen, fra planlægning og markedsundersøgelser til tildeling og kontraktudførelse, iværksætte passende sikkerhedsmæssige foranstaltninger, og de kan helt eller delvist ophæve en kontrakt eller udelukke tilbudsgivere af sikkerhedshensyn.

Ordregiverne får med forordningen bedre mulighed for at tage hensyn til EU+ lande (EU-lande og lande der har handelsaftaler mv. med EU). Det indebærer bl.a., at ordregiver kan afvise et tilbud fra ikke EU+-lande.

Bestemmelserne gælder på tværs af sektorer. Kommissionen kan desuden fastsætte skal-bestemmelser via delegerede retsakter eller særlovgivning. Dette gælder eksempelvis for lægemidler med forslaget om ”Critical Medicines Act”, der skal reducere EU’s afhængighed.

I nødsituationer og kriser kan ordregivere anvende direkte tildeling. Det gælder fx, hvis frister ikke kan overholdes af tvingende grunde som følge af beredskabssituationen eller en alvorlig grænseoverskridende

sundhedstrussel. Det er dog fortsat meget restriktivt skrevet og på niveau med nuværende regelsæt.

Digitalisering
Forordningen indeholder også forslag om flere nye digitaliseringsredskaber, hvor Kommissionen får ansvaret for hovedparten. Planen er at etablere et digitalt eco-system for offentlige udbud indeholdende ”data spaces”.

Etableringen af succesfulde digitale redskaber er afgørende for implementeringen af reformen af udbudsreguleringen.

Økonomi
Kommissionen har udarbejdet en ”impact assessment”, hvor de forventer besparelser for både ordre- og tilbudsgivere. Besparelserne er primært knyttet til etableringen af et digitalt økosystem for offentlige indkøb. Det er sekretariatets foreløbige vurdering, at forslaget vil medføre merudgifter for regionerne på baggrund af 3 parametre:

1. Øgede priser som følge af Europæisk præference i fremtidige indkøb.
2. Øgede administrative byrder for ordregiverne som følge af nye krav til indrapportering og øgede pligter ifm. udbud.
3. Øgede administrative byrder for både ordre- og tilbudsgivere som følge af manglende muligheder for præ-kvalificering og kortere løbetid for rammeaftaler.

Sekretariatets bemærkninger
Sekretariatet har en tæt dialog med KL, erhvervsorganisationerne og de nordiske lande ift. interessevaretagelsesarbejdet og med henblik på at indgå alliancer. Vi deltager også i arbejdet i den fælleseuropæiske forening for kommuner og regioner (CEMR).
Ud over drøftelsen på dette møde har sagen også været behandlet på sundhedsudvalgsmødet i Danske Regioner den 22. oktober 2026.
Danske Regioners administrative høringssvar til Erhvervsministeriet er vedlagt.

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger:

Udvalget drøftede EU-Kommissionens forslag til nye udbudsregler og gav input til Danske Regioners videre interessevaretagelse. Der var særligt fokus på behovet for regelforenkling og fleksibilitet, højere tærskelværdier, muligheden for prækvalifikation samt fortsat mulighed for fireårige rammeaftaler. Muligheden for at stille grønne og strategiske krav i udbud blev også drøftet, herunder hensyn til forsyningssikkerhed og europæisk produktion. Det blev tilkendegivet, at Danske Regioner forventer at arbejde videre politisk med sagen, herunder eventuelt gennem foretræde for Folketingets Europaudvalg.

Bilag

1. Høringssvar til EU's specialudvalg (I) (1891143 - EMN-2026-00726)
2. Bilag til høringssvar - specialudvalgshøring (1891274 - EMN-2026-00726)

3 (Offentlig) EUP-MMU FÆLLES EU-retsakt om cirkulær økonomi

Asger Andreasen

EMN-2026-00101

Resumé

EU-Kommissionen arbejder med en retsakt for cirkulær økonomi (Circular Economy Act (CEA)), der skal styrke markedet for genanvendte materialer. Målet er at øge både udbud og efterspørgsel og samtidig styrke EU's forsyningssikkerhed og konkurrenceevne. Initiativet bygger videre på EU's handlingsplan for cirkulær økonomi fra 2020.

CEA kan få væsentlig betydning for regionerne som råstofmyndigheder, store offentlige bygherrer og indkøbere, samt som ejere og driftsansvarlige for sundhedsinstitutioner med betydelige materiale- og affaldsstrømme.

På fællesmødet inviteres deltagerne til at drøfte pejlemærker for Danske Regioners videre positionering med særligt fokus på klare regler, efterspørgsel, infrastruktur, økonomiske rammer og ressourcebesparelse.

Indstilling

Det indstilles,
at panelet/udvalget drøfter de foreslåede pejlemærker for Danske Regioners position om Circular Economy Act, og
at drøftelsen indgår i sekretariatets videre arbejde med en politisk holdning til EU-forslaget.

Sagsfremstilling

Baggrund og forventet indhold

Circular Economy Act (CEA) har til hensigt at skabe et stærkere indre marked for genanvendte materialer i EU. Retsakten skal øge udbuddet af og efterspørgslen efter genanvendte materialer og understøtte mere cirkulær produktion. Samtidig skal den mindske EU's afhængighed af nye råmaterialer og styrke forsyningssikkerheden og konkurrenceevnen.

Forslaget skulle have været offentliggjort med udgangen af september, men EU-Kommissionen har foreløbig udskudt offentliggørelsen til den 18.

november. Sagsfremstillingen bygger derfor på det forventede indhold af CEA.

EU er fortsat afhængig af importerede sjældne råstoffer, samtidig med at reglerne for affald, genanvendelse og brug af sekundære råmaterialer varierer på tværs af medlemsstaterne. Det hæmmer handel mellem medlemslandene og udviklingen af et stabilt europæisk marked. CEA skal adressere disse barrierer og bidrage til at løfte EU's cirkularitetsgrad fra omkring 12 pct. til 24 pct. inden 2030.

På baggrund af Kommissionens høring og de foreløbige politiske drøftelser forventes initiativet blandt andet at omfatte:

- foranstaltninger, der styrker det indre marked for sekundære råmaterialer,
- mere harmoniserede kriterier for, hvornår affald ophører med at være affald og kan anvendes som råvarer,
- tiltag, der øger efterspørgslen efter genanvendte materialer, herunder kritiske råstoffer,
- forenkling og harmonisering af producentansvarsordninger,
- incitamenter til investeringer i sortering, genanvendelse og materialegenvinding og
- mulige krav om cirkulære kriterier i offentlige indkøb samt særlige initiativer for bygge- og anlægssektoren.

CEA ventes desuden at være koblet til eksisterende EU-regler, blandt andet økodesignforordningen, emballageforordningen og Critical Raw Materials Act.

Betydning for regionerne

Regionerne har flere berøringsflader med initiativet. Som råstofmyndighed har regionerne i en årrække haft politisk fokus på at reducere behovet for nye råstoffer i bygge- og anlægsprojekter og i stigende grad bruge sekundære råstoffer. I den fællesregionale strategi for Grønne Hospitaler, som sætter et mål om at reducere hospitalernes klimaaftryk med 50 procent inden 2035, er cirkulær økonomi desuden et ud af tre hovedspor. Regionerne arbejder bl.a. for at reducere spild på afdelingerne, levetidsforlænge medicoteknisk udstyr,

omlægge fra engangs- til flergangsprodukter og sikre genanvendelse af materialer, bl.a. gennem bedre affaldssortering.

Regionernes erfaringer fra deres arbejde med cirkulær økonomi kan bringes ind i udformningen og gennemførelsen af nye EU-regler. Samtidig kan de nye EU-regler potentielt bidrage til at indfri regionernes mål. Regionerne har som store bygherrer og indkøbere også mulighed for at påvirke efterspørgslen efter genbrugte og genanvendte materialer.

Omvendt kan eventuelle nye krav om cirkulære indkøb, genbrug af byggematerialer, materialepas og dokumentation få betydning i forhold til planlægning og gennemførelse af sygehusbyggerier, renoveringer, affaldshåndtering og bæredygtig drift.

Pejlemærker for Danske Regioners position

Danske Regioners råstofudspil fra 2026 peger på barrierer, der gør sekundære råstoffer mindre konkurrencedygtige end nyopgravede råstoffer. Materialerne skal dokumenteres egnede til formålet, være tilgængelige i rette kvalitet og mængde på det rette tidspunkt og findes inden for en geografisk afstand, hvor transporten er praktisk og økonomisk forsvarlig. Sortering, oparbejdning, oplagring og ekstra transport øger omkostningerne.

Alle de danske regioner har sammen med 90 andre byer og regioner underskrevet et såkaldt ”call for action” og foreslået, at offentlige indkøb bruges til at øge efterspørgslen efter genanvendte materialer, at EU fastsætter fælles kriterier for, hvornår affald igen kan anvendes som en ressource, og at infrastrukturen til indsamling, sortering og behandling styrkes. Initiativet peger også på bindende mål for at reducere materialeforbruget.

På den baggrund foreslås følgende pejlemærker for Danske Regioners videre arbejde med retsakten:

1. Klare og sammenhængende regler, som fremmer cirkulær økonomi, eksempelvis bør CEA gøre det enklere at bringe egnede materialer tilbage i anvendelse. Fælles EU-kriterier for affaldsfasens ophør samt bedre produktblade og materialedokumentation kan skabe tillid til

materialernes kvalitet, indhold og egenskaber. Reglerne skal samtidig beskytte miljø og sundhed uden at skabe uforholdsmæssige administrative og økonomiske barrierer.

2. Offentlig efterspørgsel, der understøtter markedet. Offentlige bygherrer kan gennem indkøb og byggeprojekter være med til at drive udviklingen af ressourcebesparende løsninger. Krav og økonomiske incitamenter kan modne markedet og reducere forbruget af nye råstoffer. Omvendt kan de på kort sigt øge blandt andet udgifterne til hospitalsbyggeri, hvis egnede materialer ikke findes i tilstrækkelig kvalitet og mængde.
3. Infrastruktur kan få genanvendte materialer i omløb. Genanvendelse kræver kapacitet til indsamling, sortering, behandling og opbevaring. Markedspladser og ressourcepladser kan matche udbud og efterspørgsel, forbedre leveringssikkerheden og begrænse transporten. Placering af materialepladser i råstofgrave bør dog afvejes lokalt mod hensynet til efterbehandling til natur og rekreative formål.
4. Økonomiske rammer kan fremme ressourcebesparelser. Priserne på nye og genanvendte materialer bør i højere grad afspejle påvirkningen af miljø og samfund. Det kan gøre sekundære råstoffer mere konkurrencedygtige, men kan også øge byggeomkostningerne. CEA bør samtidig understøtte afprøvning og udbredelse af løsninger, der sparer ressourcer.
5. Cirkulær økonomi handler om mere end genanvendelse af materialer, som forventes at få det største fokus i CEA. Cirkulær økonomi handler i lige så høj grad om reduktion af forbrug og genbrug af produkter. Det er heri, at den største gevinst i forhold til forsyningssikkerhed og klimaaftryk ligger. Dette bør CEA også understøtte.

Videre proces

Når Kommissionens forslag foreligger, vil sekretariatet vurdere det konkrete indhold i forhold til ovenstående pejlemærker og udarbejde et oplæg til Danske Regioners politiske holdning. Holdningen vil kunne anvendes i den danske EU-høringsproces, i dialogen om lovgivningen mellem Europa-Parlamentet og Ministerrådet samt i Danske Regioners arbejde med udtalelsen i Det Europæiske Regionsudvalg. Det forventes, at

Regionsudvalgets ENVE-udvalg (miljø, klimaforandring og energi) får ansvaret for udtalelsen.

Økonomi

Det kommende EU-forslag kan få økonomiske konsekvenser for regionerne, særligt hvis nye krav til offentlige indkøb, dokumentation, genanvendte materialer eller byggeprojekter øger omkostningerne. Konsekvenserne kan først vurderes, når lovforslaget foreligger.

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger:

Udvalget drøftede regionernes rolle som myndigheder, bygherrer og indkøbere i forhold til den kommende EU-regulering om cirkulær økonomi. Der var især fokus på genanvendelse af byggeaffald og forurenet jord, fælles standarder og certificering samt risikoen for mangel på råstoffer. Eksempler på genanvendelse af materialer fra regionale projekter blev fremhævet. Der blev desuden peget på behovet for at kunne anvende andre typer vand end drikkevand, hvor det er forsvarligt (også kendt som af værgevand eller sekundavand). Endelig blev det pointeret, at bæredygtighed og cirkulær økonomi også handler om reduktion af forbrug. Problemstillingen om forurenet jord tages med videre i arbejdet.

Bilag

4 (Offentlig) EUP-MMU FÆLLES Opfølgning på dialogen og det fremadrettede arbejde med aktuelle EU-sager

Lone Vingtoft

EMN-2026-00362

Resumé

Der følges op på dialogen med formanden for Europaudvalget, Malte Larsen, og der orienteres om øvrige aktuelle EU-sager.

Indstilling

Det indstilles,

at udvalget/panelet samler op på dialogen med Malte Larsen, og

at orienteringen om øvrige aktuelle EU-sager med relevans for regionernes arbejde inden for sundhed, miljø, mobilitet og uddannelse tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Efter dialogen med formanden for Folketingets Europaudvalg lægges der op til, at medlemmerne af udvalget/panelet følger op på drøftelsen, herunder spørgsmål som:

- Giver dialogen med Malte Larsen anledning til at justere Danske Regioners videre arbejde med EU-lovgivningen vedr. cirkulær økonomi og offentlige indkøb?
- Er der et potentiale for at optimere samarbejdet på EU-området mellem staten og regionerne/Danske Regioner generelt?
- Hvordan kan udvalgene styrke videndelingen og koblingen mellem Danske Regioners EU-politiske arbejde og regionsrådene?
- Hvordan kan det løbende samarbejde mellem de to udvalg om fagspecifikke EU-sager understøttes fremadrettet?

Under punktet lægges der desuden op til, at Danske Regioners medlemmer af Det Europæiske Regionsudvalg orienterer om aktuelle sager fra arbejdet i Regionsudvalget og de underudvalg, de sidder i.

Aktuelt arbejder Danske Regioner bl.a. på at sikre regional indflydelse på f*orordningerne om medicinsk udstyr (MDR) og in vitro-diagnostik (IVDR).* Forordningerne udgør den grundlæggende EU-regulering af medicinsk udstyr og diagnostiske test. Formålet med forordningerne er at sikre ensartede krav til kvalitet og sikkerhed.

For de danske regioner er det bl.a. vigtigt, at den endelige regulering giver mulighed for sikker genbehandling af medicinsk engangsudstyr i hele EU. Sikker genbehandling kan styrke Europas forsyningssikkerhed og robusthed, sikre en bedre udnyttelse af sundhedsvæsenets økonomiske midler, fremme en mere ansvarlig anvendelse af naturressourcer og materialer, samt reducere sundhedsvæsenets klimaaftryk.

På den baggrund arbejder Danske Regioner på et brev til de danske og øvrige relevante medlemmer af Europa-Parlamentet, der forklarer ovenstående og tilbyder vejledning i forhold til den aktuelle behandling i parlamentet.

Økonomi
Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger
Ingen bemærkninger

Kommunikation
Ingen bemærkninger

Beslutninger:
Der blev budt velkommen til Malte Larsen, formand for Europaudvalget i Folketinget. Malte holdt et oplæg om Europaudvalgets arbejde. Hans slides sendes ud sammen med referatet.
I dialogen med Malte blev mulighederne for regional interessevaretagelse i EU-sager drøftet, herunder betydningen af Danske Regioners høringssvar og

mulighederne for foretræde for Europaudvalget. Der var enighed om, at regionale erfaringer og faglig viden kan være værdifulde input til det politiske arbejde, herunder på områder som sundhed og miljø. Ud over de regionale synspunkter vedr. udbudsforordningen og retsakten om cirkulær økonomi drøftedes de igangværende forhandlinger om EU-budgettet for den kommende periode, herunder det regionale ønske om en fortsat regional rolle i udformningen og udmøntningen af samhørighedspolitikken.
Medlemmerne af panelet og udvalget bakkede op om, at formanden for EUP på ad hoc basis kan give udvalget en status for arbejdet i EU, f.eks. i forbindelse med drøftelsen af Danske Regioners årlige EU-prioriteringer.

Bilag

5 (Offentlig) Formandens meddelelser

Lone Vingtoft

MOD-2026-00174

Resumé

-

Indstilling

Det indstilles,

at udvalget tager formandens meddelelser til efterretning.

Sagsfremstilling

Referat af udvalgsmødet den 4. september 2026

Et udkast til referat af mødet den 4. september 2026 blev gjort tilgængeligt for udvalget i First Agenda den 11. september 2026. Da ingen udvalgsmedlemmer havde indsendt bemærkninger til referatet inden for en uge herefter, er referatet godkendt og offentliggjort på Danske Regioners hjemmeside.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger:

Udvalget tog formandens meddelelse om, at referatet fra forrige udvalgsmøde var godkendt efter en skriftlig høring, til efterretning.

Bilag

6 (Offentlig) Regionernes indsats mod PFAS-forurening

Julie Kofoed

EMN-2026-00009

Resumé

PFAS er blevet en omfattende udfordring for miljø og grundvand. Regionerne har gennem en årrække opbygget erfaring med at undersøge og håndtere PFAS-forurening og prioriterer indsatsen dér, hvor forureningerne udgør den største risiko. Men oprensning kan ikke løse PFAS-problemet alene. Der er samtidig behov for at begrænse tilførslen af ny PFAS til miljøet.

Indstilling

Det indstilles,

at udvalget drøfter regionernes indsats mod PFAS-forurening.

Sagsfremstilling

PFAS har siden 2021 fyldt meget i regionernes arbejde med jordforurening. Regionerne begyndte dog allerede at arbejde med PFAS i starten af 2010'erne og har derfor opbygget betydelig erfaring med at undersøge og håndtere PFAS-forurening.

Regionerne prioriterer de værste PFAS-forureninger

Regionerne brugte i 2025 47 mio. kr. på indsatsen over for PFAS. Beløbet omfatter blandt andet undersøgelser og analyser, udviklingsprojekter og andre aktiviteter relateret til PFAS.

PFAS er fundet mange steder, og det er hverken praktisk eller økonomisk muligt at rense alle forureninger op. Derfor har regionerne fokus på de forureninger, der udgør den største risiko for mennesker, grundvand og miljø.

Regionerne bruger blandt andet erfaringer og data fra tidligere undersøgelser til at finde frem til de aktiviteter og brancher, hvor risikoen for alvorlig PFAS-forurening er størst. Det gør det muligt at prioritere indsatsen dér, hvor behovet er størst, og hvor en indsats kan gøre mest gavn.

100 mio. kr. til PFAS-indsatsen

Med den nationale handlingsplan for PFAS blev der afsat 100 mio. kr. til regionernes indsats med oprensning af PFAS-punktkilder i perioden 2025-2027. Puljen giver regionerne mulighed for at øge indsatsen, men flere af de alvorlige PFAS-forureninger skal undersøges nærmere, før den rette oprensningsløsning kan vælges. Det fremgår også af regionernes plan for puljen.

Det tager derfor tid at gå fra konstateret forurening til effektiv oprensning. Samtidig er der udfordringer med behandling og bortskaffelse af PFAS-forurenet jord. Det, sammen med forsinket frigivelse af midler fra staten, betyder, at regionerne ikke forventer at kunne anvende alle midlerne inden udgangen af 2027. Danske Regioner har afklaret med Miljøstyrelsen, at midlerne godt vil kunne anvendes efter 2027, de skal blot senest bevilliges i 2027.

Oprensning kan ikke stå alene

PFAS er i dag så udbredt i miljøet, at vi ikke kan rense os ud af problemet. Oprensning er vigtig ved de forureninger, hvor PFAS udgør en stor risiko for mennesker og miljø, men den kan ikke i sig selv løse det samlede PFAS-problem.

Derfor er der brug for to parallelle spor: Vi skal standse tilførslen af ny PFAS til miljøet, og samtidig skal vi bruge ressourcerne på at håndtere de eksisterende forureninger, hvor indsatsen gør den største forskel.

For regionerne betyder det, at indsatsen fortsat skal målrettes de forureninger, der udgør den største risiko, og hvor en oprensning vil have størst effekt.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger:

Udvalgsmedlemmerne orienterede om de PFAS-indsatser, som regionerne har mulighed for at finansiere gennem de 100 mio. kr., der er afsat i den nationale handlingsplan.

I udvalgets videre drøftelse af sagen var der fokus på behovet for at forhindre yderligere PFAS-forurening samt udfordringer med kortlægning, oprensning og deponering af PFAS-forurenet jord. Grænsen mellem punkt- og fladekilder blev fremhævet som en særlig problemstilling. Der var opbakning til, at PFAS tages op igen på et kommende møde, blandt andet med fokus på udfordringerne med at komme af med jord, der indeholder PFAS, og den udbredte baggrundsforurening.

Bilag

7 (Offentlig) Forslag til ny institutionslov samt ændring af gymnasielov

Pia Mulvad Reksten

EMN-2026-00764

Resumé

Undervisningsministeriet har sendt to lovforslag, der udmønter dele af aftalen om en ny erhvervs- og professionsrettet gymnasieuddannelse (epx) mv., i høring.

Lovforslaget fastholder regionernes opgaver på gymnasieområdet samt regionernes ansvar for regional uddannelsesdækning på ungdomsuddannelsesområdet. Lovforslaget giver også regionerne nye styrkede redskaber på gymnasieområdet (genopretningsplaner, godkendelse af profilgymnasier og lokale elevfordelingsregler). Desuden ændres kriteriet for elevfordeling fra transporttid til transportafstand. Yderligere samles alle ungdomsuddannelser under den samme lovgivning.

Lovforslag om ændring af gymnasieloven m.fl. fastsætter øget karakterkrav på 6 til gymnasierne samt konsekvensretter som følge af den nye institutionslov.

Samlet set imødekommer lovforslagene i vidt omfang de elementer og ændringer, som Danske Regioner har arbejdet for.

Danske Regioner udarbejder høringssvar i tæt samarbejde med regionerne mhp. godkendelse i Danske Regioners bestyrelse.

Indstilling

Det indstilles,

at udvalget tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Lovforslag i høring

Danske Regioner har fået to lovforslag, der udmønter dele af aftalen om en ny erhvervs- og professionsrettet gymnasieuddannelse, i høring. Det

overordnede formål med lovforslagene er at skabe én fælles lov og mere enkle rammer for ungdoms- og voksenuddannelsesinstitutionerne, som understøtter gode uddannelsesmuligheder i hele landet.

De nye uddannelser – epx og gymnasiale enkeltfag – er ikke reguleret i dette lovforslag. Der vil komme lovgivning om de nye uddannelser på et senere tidspunkt. Uddannelserne forventes at starte i 2030.

Danske Regioner udarbejder høringssvar i tæt samarbejde med regionerne med henblik på at sikre, at regionerne får de bedst mulige rammer for at varetage deres opgaver på gymnasieområdet, herunder sikre en god og geografisk balanceret uddannelsesdækning i hele landet.

Forslag til Lov om institutioner for ungdoms- og voksenuddannelser m.v.:
Lovforslaget imødekommer på en række vigtige punkter de elementer og ændringer, som Danske Regioner har arbejdet for:

- Loven bekræfter regionernes ansvar for at koordinere den samlede indsats for at sikre en god geografisk uddannelsesdækning, sikre sammenhæng i udbuddet af ungdoms- og voksenuddannelser, fastsætte kapaciteten på institutionsniveau, samt ansvaret for fordeling af elever til alle gymnasiale uddannelser. Det er i stor udstrækning en videreførelse af gældende lov.
- Loven indeholder et forslag om at ophæve minimumskapaciteten på 84 elever på et gymnasium. Forslaget øger den administrative fleksibilitet, men ændrer i øvrigt ikke på forholdene for de små gymnasier.
- Loven implementerer de nye redskaber, som det fremgår i Aftale om en ny erhvervs- og professionsrettet gymnasieuddannelse (2025), at regionerne får, herunder genopretningsplaner, profilgymnasier og supplerende lokale elevfordelingsregler. Ikrafttræden sker ved skoleåret 2030/31.
- Transportafstand erstatter transporttid som fordelingskriterium ved overansøgte gymnasier og imødekommer dermed et ønske fra regionerne og sektoren. Ikrafttræden sker ved skoleåret 2030/31.
- Muligheden for regionale udviklingstilskud til institutionerne videreføres.

- Institutionerne kan bede regionsrådet om at udpege et medlem til deres bestyrelse.
- Institutionerne får pligt til at samarbejde med regionsrådet.
- Regionerne inddrages i ministerens dialog om institutionsstrukturen.
- Lovforslaget sammenskriver lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse og lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser i én lov. Det giver fælles rammer for bl.a. bestyrelser, økonomi, tilskud, regnskab og tilsyn, og kan gøre reglerne lettere at administrere – særligt for institutioner med flere uddannelsestyper.

Opmærksomhedspunkter, som Danske Regioner vil pege på i høringssvaret:

- Gymnasiernes mulighed for at føre ventelister genindføres.
- Behov for kvalificering af rammerne for genopretningsplaner, supplerende lokale elevfordelingsregler og profilgymnasier, så redskaberne kan bruges i praksis og tilpasses lokale forhold. Fokus er bl.a. på at sikre klare kriterier, tilstrækkeligt regionalt råderum, adgang til relevante data og administrative krav, der står mål med formålet.
- De økonomiske konsekvenser for regionerne skal forhandles med Danske Regioner.

Forslag til Lov om ændring af lov om de gymnasiale uddannelser mv.
Lovforslag indeholder i stor udstrækning konsekvensændringer som følge af den nye institutionslov samt øget karakterkrav til gymnasierne (6,0).

Hovedelementer:

- Ministeren tildeler udbud og kan påbyde udbud for at sikre geografisk dækning.
- Ændringerne fastholder regionernes ansvar for koordinering og indstilling vedrørende udbud og placering af gymnasiale uddannelser.
- Regionsrådet inddrages før tildeling, påbud og tilbagekaldelse af udbud.
- Karakterkravet til stx, hhx og htx hæves fra 5,0 til 6,0 i standpunkt og afgangsprøve. Alternativt kræves 7,0 i afgangsprøven. Kravet gælder optag fra 2030/31. Danske Regioner har ikke en holdning til det ændrede karakterkrav.

Opmærksomhedspunkter:

- Lovforslag fastsætter øget karakterkrav på 6 til gymnasierne. Det er vigtigt, at regionerne inddrages i udarbejdelsen af bekendtgørelser og vejledning mv, da ændring af karakterkravet kan have konsekvenserne for optag, kapacitet og udbud i regionen, herunder sagsbehandling.

Uddybning af nye regler og redskaber:

Transporttid ændres til transportafstand:
Ansøgerne til de gymnasiale uddannelser i hele landet håndteres i dag pba. af deres prioriterede uddannelsesønsker samt transporttid ved overansøgte gymnasier. Fremover vil kriteriet blive ændret til transportafstand.

Genopretningsplaner:
Regionerne overtager børne- og undervisningsministerens beføjelse til at pålægge en institution at udarbejde en genopretningsplan. Regionerne skal overveje pålæg om en genopretningsplan, hvis en institution et år viser sig kun i ringe grad at kunne tiltrække 1. prioritetsansøgere. I overvejelserne skal regionerne bl.a. inddrage en vurdering af institutionen som helhed, om der er tale om en midlertidig tilstand, og om det vil være relevant at iværksætte andre tiltag først.

Godkendelse af profilgymnasier:
Reglerne for regionernes godkendelse af profilgymnasier ændres. Et profilgymnasium kan optage (dele af deres) elever baseret på kompetencer frem for de gængse optagelsesregler. I dag kan en region godkende et gymnasium som profilgymnasium, hvis institutionen eller afdelingen har et særligt stærkt og veletableret uddannelsestilbud inden for et bestemt fagligt område, der ikke findes tilsvarende på andre institutioner i nærheden. Fremover vil regionerne kun kunne godkende nye profilgymnasier, hvis godkendelsen:

- bidrager til at sikre elevgrundlaget på institutionen, hvis institutionen ligger i et tyndt befolket område, eller
- bidrager til at skabe en mere balanceret elevsammensætning på institutionen eller andre institutioner i lokalområdet, hvis der er tale om en institution i et byområde, der har problemer med elevsammensætningen.

Samtidig skal institutionen have en særlig stærk faglig profil eller vurderes at være i gang med at opbygge en sådan inden for et bestemt fagligt område.

Supplerende lokale elevfordelingsregler:
Regionerne får pligt til at overveje lokalt at fastsætte supplerende, lokale fordelingsregler, hvis elevsammensætningen på en institution giver anledning til faglige, pædagogiske eller sociale udfordringer, samt

- hvis institutionens andel af tildelte ansøgere med institutionen som 1. prioritet (opgjort pr. uddannelse) er mindre end 70 procent, eller
- en udfordret institution anmoder regionen om at gribe ind.

De supplererede lokale elevfordelingsregler giver mulighed for at fastsætte loft eller reservationspladser i forhold til ansøgere fra en særlig type boligområde.

Herudover vil regionerne få mulighed for at fastsætte supplerende lokale regler til håndtering af ansøgere i forhold til visse lokale udfordringer, der tidligere kunne håndteres med "lex Stevns". Lex Stevns henviser til ansøgere, der ikke kan søge et andet gymnasium på grund af særlige lokale og geografiske forhold.

Proces:
Danske Regioner udarbejder høringssvar i tæt samarbejde med regionerne. Pga. den korte tidsfrist sendes høringssvaret til skriftlig godkendelse i bestyrelsen med frist den 6. november.

Link til høringsportalen.

Økonomi
Økonomisk kompensation til regionerne (DUT) forhandles med Undervisningsministeriet. Ministeriet vurderer, at regionerne skal kompenseres med 3,0 mio. kr. i 2029 faldende til 2,8 mio. kr. i 2031.

Sekretariatets bemærkninger

På mødet kan udvalgsmedlemmer eventuelt kort fortælle om status for det igangværende arbejde med at forberede det nye uddannelseslandskab i deres region.

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger:

Udvalget tog orienteringen om lovforslagene og status for Danske Regioners høringssvar til efterretning. Herefter orienterede udvalgsmedlemmer om status for regionernes igangværende arbejde med at forberede det nye uddannelseslandskab, herunder placeringen af epx-udbud. I den efterfølgende drøftelse var der bl.a. fokus på betydningen af geografiske forskelle, transport, mulighederne for fusioner og samarbejde mellem uddannelsesinstitutionerne. Flere pegede på behovet for lokale løsninger og fleksibilitet, særligt i landdistrikter og områder med store afstande. Spørgsmålet om muligheden for, at institutioner kan samarbejde om epx-udbud, blev nævnt som et centralt tema. Danske Regioner følger op på spørgsmålet.

Bilag

8 (Offentlig) Gensidig orientering

Lone Vingtoft

MOD-2026-00174

Resumé

Under dette punkt kan udvalgsmedlemmer gensidigt orientere om aktuelle sager fra egen region. Danske Regioner orienterer desuden kort om aktuelle sager, som ikke optræder som selvstændige punkter på den øvrige dagsorden.

Indstilling

Det indstilles,

at orienteringerne tages til efterretning.

Sagsfremstilling

a. Møder med tidligere by-, land- og transportminister Signe Munk

Der vil være en kort mundtlig orientering om Danske Regioners møder med den daværende minister hhv. den 30. september 2026 og den 22. oktober 2026.

Den 27. oktober blev det meldt ud, at Signe Munk grundet en stresssygemelding ønskede at udtræde af regeringen. MF Karina Lorentzen Dehnhardt, SF, blev herefter udnævnt til ny by-, land- og transportminister.

b. Regionernes budgetaftaler for 2027

I Danske Regioners pressemeddelelse om de politiske budgetaftaler i de fire regioner fremhæves det, at der i alle regioner er afsat midler til understøttelse af den kollektive trafik, som har været ramt af udgiftsstigninger pga. højere brændstofpriser og faldende billetindtægter.

I bilaget til dette punkt ses udklip fra budgetaftaler for 2027 i de fire regioner.

c. Forhandlinger om finansloven for 2027 og regeringens lovkatalog

Der orienteres om relevante emner på udvalgets arbejdsområder.

d. Flextrafik og velfærdskriminalitet

DR's dækningen af flextrafik har sat fokus på alvorlig velfærdskriminalitet, hvor bedrageridømte "fynske flexkonger" har kørt med defekte bremser, fusket med chaufførernes kursusbeviser og udsat borgere for farlig kørsel. Trafikselskaberne tilkendegiver at have styrket deres kontrol. De har sammen med DI, Dansk Erhverv, 3F og Dansk Person Transport opfordret til, at Færdselsstyrelsens tilsyn styrkes. Daværende transportminister Signe Munk udtalte, at hun var positiv overfor for at se på bedre rammer for flextrafikken og en styrket myndighedskontrol. Færdselsstyrelsen har i en pressemeddelelse lovet skærpet kontrol med vognmænd og chauffører i branchen.

e. Konferencen Fremtidens Transport, 25. januar 2027

Danske Regioner er medarrangør af konferencen, der i år sætter fokus på, at forbedring af infrastruktur og kollektiv offentlig transport er et middel til at styrke sammenhængskraften og balancen i landet. Om formiddagen deltager udvalgets formand Majbritt Birkholm i en politisk paneldebat om, hvilke politiske tiltag og projekter der skal iværksættes for at bringe Danmark i endnu bedre balance? Danske Regioner tilbyder at betale udvalgsmedlemmernes deltagelse i konferencen, der afholdes i IDA-huset i København.

Link til program

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger:

Udvalget tog de skriftlige orienteringer i punktet til efterretning. Der blev i forlængelse heraf orienteret mundtligt om den dialog, som Danske Regioners formandskab havde med Signe Munk, kort inden hendes afgang som minister. I drøftelserne indgik emner som organisering, opgavefordeling og finansiering af den kollektive transport. Udvalget drøftede kort de igangværende finanslovsforhandlinger, der tager afsæt i regeringens forslag om, at der næste år afsættes 800 millioner kroner, som skal gå til at "påbegynde indfasningen af gratis kollektiv transport til unge under 22 år." Udvalget udtrykte bekymring for, om der tages nok hensyn til unge uden for de større byer, og understregede, at regionerne skal tilføres tilstrækkelige økonomiske midler til at kunne løse deres del af opgaven.

Bilag

1. Regionale budgetaftaler for 2027 (1883696 - EMN-2025-00715)

9 (Offentlig) Eventuelt og næste møde

Lone Vingtoft

MOD-2026-00174

Resumé

Næste møde i udvalget holdes den 10. december 2026.

Indstilling

Det indstilles,

at udvalget tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Næste udvalgsmøde holdes torsdag den 10. december 2026 i Regionernes Hus.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger:

Udvalget tog til efterretning, at det næste udvalgsmøde holdes den 10. december 2026 i Regionernes Hus. På dagsordenen vil der bl.a. være en drøftelse af råstofområdet, inkl. et oplæg fra Bjarke Fjeldsted fra DI.

Bilag